

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitettujen lajien pesinnän häirintää

1 Hakija

Metsähallitus

2 Asia

Lupahakemus maakotkan, merikotkan, muuttohaukan, tunturihaukan ja naalin pesinnän kuvaamiseen tutkimustarkoituksessa koko Suomessa.

3 Hakemus

Hakija hakee lupaa Metsähallituksen erityisvastuulajien pesintöjen seurantaan ja valvontaan pesäkameroiden avulla tapauksissa, joissa on syytä epäillä häirintää tai selvittää pesintöjen epäonnistumisten syitä. Lupaa haetaan ajalle 31.3.2026-31.12.2030, sillä seuranta tehdään tarpeen mukaan ja toimenpiteisiin pitää olla valmius. Lajit, joita hakemus koskee, ovat maakotka (*Aquila chrysaetos*), merikotka (*Haliaeetus albicilla*), muuttohaukka (*Falco peregrinus*), tunturihaukka (*Falco rusticolus*) ja naali (*Vulpes lagopus*).

Tarkoituksena on asentaa pesille riistakamera tai vastaava kamera kuvamaan pesintää. Lintujen kohdalla kamera asennetaan ennen pesimäkauden alkua tai rengastuskäynnin yhteydessä. Muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole, sillä pesien seuranta ja valvonta ei ole muilla keinoilla mahdollista. Jatkuva pesillä käynti aiheuttaa häiriötä pesinnöille ja vaikuttaa negatiivisesti pesinnän onnistumiseen. Häiriö, joka kameran asennuksesta aiheutuu rengastuskäynnin yhteydessä, pitkittää jo aiheutuvaa häiriötä joillain minuuteilla ja ei ole kokonaishäiriönä merkittävä pesinnän onnistumisen kannalta. Mikäli havaitaan, että kamerasta on häiriötä pesinnälle, käydään se poistamassa pesältä välittömästi. Kameroita on asennettu erilaisissa hankkeissa lupahakemuksessa oleville lintulajeille ja niillä ei ole oikein asennettuna ole todettu olevan häiriövaikutusta pesinnöille.

Kameroille tallentuva materiaali voidaan luovuttaa myös yliopistoille ja tutkimuslaitoksille tutkimuskäyttöön. Yksi Metsähallituksen tehtävistä on tuottaa tutkimusaineistoa ja esimerkiksi pesäkameroista saatavaa saalistietoa tullaan mahdollisesti käyttämään ravintotutkimuksessa. Esimerkiksi maakotkan reviiiperusteisen korvausjärjestelmän ja mahdollisen merikotkan korvausjärjestelmän vuoksi ravintotietoa on hyvä kerätä laajasti ja eri vuosilta.

Maakotka ja merikotka

Kameroiden asentamisen tarve harkitaan tapauskohtaisesti. Kotkien pesiin epäillään kohdistuvan kahdenlaista häirintää. Muutamissa tapauksissa epäillään, että pesää häiritään kevään aikana niin, että kotka ei pysty pesimään ja näissä tapauksissa kamera on tarkoitus asentaa ennen pesimäkautta. Toiset häirintäepäilyt koskevat isoja poikasia ja niiden hävittämistä. Näissä tapauksissa kamera on tarkoitus asentaa

rengastuskäynnin yhteydessä, jotta asiasta saataisiin näyttöä. Tähän jälkimmäiseen häirintään liittyen on mietitty myös keskusrikospoliisin kanssa valvontaa pesien ympäristössä kameralaitteiden avulla, jolloin mahdollisesta kotkan poikasen poistosta saataisiin lisänäyttöä.

Häirintäepäilyt ja niiden näyttö tulee yleensä tietoon Metsähallituksen oman seurannan kautta, mutta jossain tapauksissa myös kuulopuheiden kautta, joita paikalliset ilmoittavat, ja nämä tapaukset koskevat lähinnä maakotkaa. Metsähallituksen seurannan johdosta hakijalla on suhteellisen hyvä käsitys mihin pesiin/reviireihin häirinnät kohdistuvat.

Muuttohaukka

Muuttohaukan kohdalla kyse ei ole varsinaisesta häirinnästä vaan munien keräämisestä ja myös sen seurantaan tulee olla valmius kameroiden avulla. Näissä tapauksissa kamera asennetaan ennen pesimäkautta.

Tunturihaukka

Tunturihaukan osalta Suomessa ei ole tehty pesäkuvausta, mutta maailmalta tästä on valtavasti kokemusta. Lähimmät kuvauskohteet ovat Norjassa, jossa osaa pesistä kuvataan vuodesta toiseen. Tunturihaukan osalta on tarkoitus selvittää muutamalla reviirillä häiriön vaikutusta pesimämenestykseen. Pesintöjen aloituksen ajoittuminen on myös tieto, mikä hakijaa seurannassa kiinnostaa, ja tähän saadaan vastauksia kameraseurannan avulla.

Naali

Riistakamerat pyritään asentamaan naalien pesille viimeistään toukokuun alkupuolella viimeisten moottorikelkkakelien aikaan, tai mahdollisimman aikaisin kesäkuussa. Tästä aiheutuu yksi lyhytaikainen käynti kullakin pesäpaikalla. Kamerat poistetaan pesäpaikoilta syyskuun puolenvälin jälkeen, jolloin pennut ovat jo lähteneet pesäpaikoiltaan. Tämä vaatii yhden lyhytaikaisen käynnin pesäpaikalla. Asennuksen ja poistamisen välillä kamerat eivät vaadi käyntejä.

Kullekin pesäpaikalle asennetaan yksi riistakamera noin 10–15 m etäisyydelle pesäkummusta. Kamera asennetaan yksittäiseen metalliseen tai puiseen, noin 1,5 m korkeaan tolppaan. Tolpan alapäässä on tukijalat ja se tuetaan tarvittaessa maahan kivillä.

Kuvaustarve koskee alle kymmentä pesäpaikkaa, viime vuosien pesimämenestyksen ja pesillä tehtyjen naalihavaintojen perusteella todennäköisimmin 3–6 pesää. Kamerat asennetaan ainoastaan pesäpaikoille, joille naalien on havaittu tai epäillään asettuneen kevättälvisen pesäpaikkainventoinnin yhteydessä.

Naalin pesäpaikoille asennettujen riistakameroiden avulla saadaan parhaalla, luotettavimmalla ja naaleille vähiten häiriötä aiheuttavalla tavalla varmistettua naalien vuotuinen pesimämenestys. Kameroiden avulla tarve pesäpaikkojen useampaan pitempiäaikaiseen maastotarkkailuun heinä-elokuussa, jolloin pennut ovat havaittavissa pesän ulkopuolella, vähenee oleellisesti tai poistuu kokonaan.

4 Määräykset, joita hakemus koskee

Maakotka, merikotka, muuttohaukka, tunturihaukka ja naali ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja. Lisäksi maakotka sekä muuttohaukka ovat vaarantuneita ja tunturihaukka sekä naali äärimmäisen uhanalaisia.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsäkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan Lupa- ja valvontavirasto voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

5 Päätös ja lupaehdot

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan maakotkan, merikotkan, muuttohaukan, tunturihaukan ja naalin pesien kuvaamiseen alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa on voimassa 31.12.2028 asti koko Suomessa pl. Ahvenanmaan maakunta.
2. Lintujen kohdalla kameralaitteiston asentaminen tulee tehdä ennen pesän käyttöönottoa tai rengastuksen liittyvän käynnin yhteydessä, ja poistaa pesinnän päätyttyä.
3. Naalin kohdalla kameralaitteisto voidaan asentaa pesinnän alkuvaiheessa. Laitteisto on koottava mahdollisimman valmiiksi ennen pesän läheisyyteen menoa, jotta siellä vietettävä aika on mahdollisimman lyhyt. Laitteiston voi poistaa poikasten lähdettyä.
4. Kuvaaminen ja laitteiston huolto eivät saa vaarantaa rauhoitettujen lajien pesintää missään vaiheessa. Mikäli kuvauksen havaitaan merkittävästi häiritsevän lintujen tai naalien pesintää, tulee laitteisto poistaa viipymättä.
5. Käytettävät laitteet ja välineet on pyrittävä sijoittamaan maastoon siten, että ne eivät houkuttele ulkopuolisia henkilöitä pesän läheisyyteen. Naalin osalta hakijan tulee selvittää mahdollisuutta maisemoitujen kameratelineiden, kuten kivistä ladottujen kumpujen, käyttöön.
6. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
7. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
8. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
9. Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.

10. Mikäli toimenpiteitä tehdään yksityisillä luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan hakea tarvittaessa erikseen lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä Lupa- ja valvontavirastolta.
11. Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain 31.12. mennessä. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla LVV-U/43593/2026 varustettuna. Raportista tulee ilmetä kuvattujen pesien sijainnit, kameroiden asennus- ja purkuajankohdat sekä mahdollisten huoltotöiden tarve, kesto ja ajankohdat lajeittain. Lisäksi tulee pesäkohtaisesti kertoa syy kuvaukselle ja arvioida kuvauksen vaikutusta pesintään.

6 Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimustarkoituksessa. Metsähallitus vastaa maakotkan, merikotkan, muuttohaukan, tunturihaukan ja naalin seurannasta, ja tarpeen vaatiessa pesintöjä on perusteltua valvoa tarkemmin videokuvauksen avulla. Tällöin voidaan saada tietoa pesintöjen onnistumisesta ja siihen vaikuttavista tekijöistä sekä mahdollisista tahallisista ja luvattomista pesinnän häirinnöistä. Kuvamateriaalia voidaan myös hyödyntää muussa tutkimuksessa liittyen mm. näiden lajien ravinnonkäyttöön. Lintudirektiivin 10 artiklan mukaan jäsenmaiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi.

Kuvattavien pesien määrää ei ole nähty tarkoituksenmukaiseksi rajata, sillä etukäteen ei voida tietää, kuinka montaa minkäkin lajin pesää on minäkin vuonna tarpeen kuvata. Lupa on kuitenkin rajattu kolmeen vuoteen, jotta sen jälkeen voidaan tarvittaessa arvioida luparaporttien valossa lupaedellytysten täyttymistä ja lupaehtoja uudelleen.

Muuta tyydyttävää tai vähemmän lajien pesintää häiritsevää keinoa vastaavan tiedon saamiseksi tutkimuskäyttöön ei ole saatavilla, sillä etäyhteydellä hallittava kameralaitteisto mahdollistaa pesinnän tarkan seurannan ilman, että pesän läheisyydessä tarvitsee kesken pesinnän erikseen käydä. Kuvauksen toteuttaminen ei vaaranna lajien suotuisaa suojelutasoa tai sen saavuttamista, sillä kyseessä on vakiintunut menetelmä lintujen pesinnän seurantaan.

Naalin kohdalla kameralaitteisto asennetaan kauemmas pesästä, 10–15 metrin päähän, joten sen asentamisen katsotaan olevan mahdollista pesinnän alkuvaiheessa. Kameralaitteisto tulee lupaehtoien mukaisesti pyrkiä sijoittamaan niin, ettei ulkopuolisten huomio kiinnity pesäpaikkaan. Hakijan tulee selvittää mahdollisuutta tolppia paremmin maisemoitujen kameratelineiden, kuten kivistä ladottujen kumpujen, käyttöön. Puuttomalla alueella tolpat voivat erottua selvästi ja paljastaa pesäpaikan sijainnin.

Jos ennakoimatonta merkittävää häiriintymistä havaitaan minkään lajin pesällä, tulee kameralaitteisto käydä poistamassa. Lisäksi luvanmukaisella toiminnalla voidaan edistää lajien suojelua, sillä sen kautta voidaan puuttua laittomiin pesinnän häirintöihin ja naalin kohdalla kameraseuranta vähentää tarvetta käydä pesän läheisyydessä poikasaikana.

7 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 55 §, 62 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

8 Päätöksen voimaantulo

Lupa- ja valvontavirasto on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jotta mahdollisiin pesintöjen häirintäepäilyihin voidaan reagoida pikaisesti, tulee luvan mukaisiin toimenpiteisiin voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

9 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on toimitettu hakijalle sähköisesti ja annettu tiedoksi yleistiedoksiannolla.

10 Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

11 Käsittelymaksu

Maksutta. Valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaan luonnonsuojelua edistävään tutkimus- tai opetustarkoitukseen myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

Päätös on annettu tiedoksi yleistiedoksiannolla.

Päätös
31.3.2026
LVV-U/43593/2026
Julkinen

Lupa- ja valvontavirasto
Postiosoite: PL 20, 13035 LVV
Puhelinvaihte: 0295 254 000
kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/43593/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/43593/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 31.03.2026 08:51

Ratkaisija Aalto Tapio 31.03.2026 08:51